

ליקוטים נפלאים פרשיות תזריע מצורע

"אשה כי תזריע" (יב, ב)

למה נסמכה פרשת תזריע לפרשת שמיני?

משיב רבי ישראל סלנטר זצ"ל: סופה של פרשת שמיני עוסק במאכלות אסורות, ופרשת תזריע עוסקת בצרעת. על מה בא נגע הצרעת? על עוון לשון הרע.

בפרשיות הללו באה התורה ללמד אותנו את האסור והמותר להכניס ולהוציא מן הפה.

ולאחר שהתורה לימדה אותנו בסוף פרשת שמיני מה אסור ומה מותר להכניס אל הפה; מלמדת אותנו התורה בפרשת תזריע, מה מותר ומה אסור להוציא מן הפה. (ומתוק האור)

"וביום השמיני ימול" (יב, ג)

לכאורה היו צריכים לקיים מצוה זו יותר מאוחר שאז התינוק יהיה חזק יותר, אלא שביום השמיני עדיין לא התחזק רגש האהבה והחיבה של ההורים כלפי הרך הנולד, משא"כ בגיל יותר מאוחר יש חשש לביטול המצוה מחמת חיבת ההורים לבנם. (הרמב"ם)

"וביום השמיני ימול"

בשר ערלתו" (יב, ג)

פירש הרה"ק מבעלזא זי"ע על לשון הפיוט שאומרים בברית מילה "מיום השמיני והלאה ירצה דמו", דכשהאב מל את בנו, על ידי זה הוברר הדבר למפרע שגם הוא בעצמו לא היה מעב את אביו מלמולו, ממילא מיום השמיני והלאה ירצה "דמו", היינו דמו של אביו...

זה פירוש הפסוק כאן, הכתוב בא לרמז על האב, דביום השמיני ימול גם "בשר ערלתו", היינו של האב, מכיון שעתה נתברר הדבר שגם הוא מסתמא היה מרוצה כשאביו מל אותו... (טל השמים)

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

בגמרא (כתובות ח.) מבואר, שבסעודת ברית מילה, למרות השמחה שבקיום מצות המילה, אין לברך "שהשמחה במעונו" משום צער התינוק.

וקשה, הרי אדם שאביו נפטר והוריש לו ממון, ההלכה היא שמברך שתי ברכות: "דין האמת" על פטירת האב ו"הטוב והמטיב" על הממון שזכה בו, ואם

כן גם בברית מילה, למרות צערו של התינוק יש לברך גם ברכת "שהשמחה במעונו"?

ותירץ בספר "אוצר מרגליות" שההבדל הוא פשוט: כאשר האב מת, ישנו אדם אחד (היורש) שהוא גם מצטער וגם שמח - לכן באפשרותו לברך את שתי הברכות. אבל בברית מילה, יש שני אנשים שהאחד שמח (האב) והשני (התינוק) מצטער, במצב כזה לא יכול הרב לברך ברכה המבטאת שמחה כשמישהו אחר מצטער. (ומתוק האור)

"וביום השמיני ימול..." (יב, ג)

מדוע מספיקים שבעה ימים לקבוע שהילד בחזקת בריא, ומלים אותו ביום השמיני, ובפדיון הבן יש צורך לחכות שלושים יום?

כי על פי רוב אם הילד חי שבעה

ימים סימן שהוא בר קיימא ולא נפל, רק אצל מיעוט קטן אי אפשר עדיין לקבוע זאת לפני שלושים יום. ולכן במצוות מילה אזלינן בתר רובא, שרוב הילדים אחרי שבעה ימים בחזקת בריאים הם. אבל בפדיון הבן, שיש בו ענין ממוני, נתינת חמשת סלעים לכהן, צריכים לחכות שלושים יום, שאז הוא ודאי בר קיימא, ולא רק מחזקת רוב, כי אין הולכין בממון אחר הרוב. (מקור ברוך)

"אדם כי יהיה בעור

בשרו" (יג, ב)

במדרש: כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתייראו, אמר להם הקב"ה אלו לאומות העולם, אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח. צריך להבין כוונת המדרש.

ונראה לפרש על פי ביאורו של המגיד ממעזריטש על מה שאומרים "משוך חסדך ליודע"יך א-ל קנא ונוקם" וקשה הלא השם א-ל הוא שם של רחמים ולמה אומרים "א-ל קנא ונוקם". אלא שלפעמים כאשר המלך רוצה להעניש אדם פשוט, הוא מעלה אותו עד שיבין את גודל הפגם נגד המלך וזה עצמו הנקמה שלו, ועל זה מתפללים שאף אם חטאנו ח"ו, הנקמה תהיה על ידי ריבוי חסד ורחמים.

זהו ביאור המדרש "אלו לאומות העולם" שאותם צריך להעניש בנגעים, כי אחרת לא יכירו לעולם בגדולתו של הקב"ה ולא יבואו לידי חרטה, "אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח" על ידי רוב שפע תבואו לידי תשובה וחרטה. (י"טב לב)

"כבודו מלא עולם"

ה' זעזע את כל העולם, שום דבר לא כמו שאנו מכירים. זוהי תקופה של בלבול וחוסר בהירות, כל אחד מלא ברגשות צפים, רגשות של פחד וחרדה, רגשות של אי נעימות בבית, רגשות של חוסר שליטה... בתקופה כזו, או שאתה מתקדם, או שאתה חלילה הולך לאחור!!! אין אפשרות להישאר באותו מצב כפי שהיית לפני המשבר!!

הזעזוע הוא כה עמוק, המצב הוא כל כך מטלטל, שלעולם לא נוכל לחזור למצב שבו היינו!! זה או לחזור אחורה - להיתפס לרגשות ולתחושת האבדון, לאבד את החשיבה הנורמלית, או להתקדם - למנף את התקופה הזו, להחיות את הנפש שלנו, ולהגיע לאמונה חזקה הרבה יותר חזקה ומוחשית!!!

(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים נפלאים פרשיות תזריע מצורע

"טמא טמא יקרא" (יג, מה)

בגמרא (שבת סח) 'וטמא טמא יקרא' צריך להודיע לרבים צערו, פי' רש"י הוא בעצמו.

למה צריך בכאן להודיע צערו לרבים יותר משאר חולאים? כדי לתרץ נקדים מה דאיתא בפירוש רש"י פרשת וירא אצל ישמעאל 'וישמע אלקים את קול הנער' פי' רש"י מכאן שתפילת חולים יפה מתפילת אחרים עליו,

ואיתא בזוה"ק מפני מה נקרא מצורע מוסגר מפני שמוסגר תפלתו בשמים, כעת מובן מדוע צריך להודיע צערו לרבים, כדי שיבקשו עליו רחמים, בשאר חולאים מוטב שיתפלל הוא בעצמו, כי תפילתו יפה משל אחרים, אבל גבי מצורע שנסגר תפלתו בפניו צריך להודיע צערו, לאחרים שיתפללו הם עליו. (מדרש יונתן)

"זאת תורת נגע"

צרעת" (יג, נט)

הקשה רבי שמשון רפאל הירש: שנינו "תינוק בן יום אחד מטמא בנגעים" (נדה מג:): והרי זו סתירה לטעם הידוע של נגעים, הבאים כעונש על עבירות שבין אדם לחבירו?

הוא מוטיב והוא מפרק: כשם שצרעת בבגד האדם ובגופו משמשת לו אזהרה, כך גם הדבר בסוג הנוסף:

צרעתם של ילדיו החפים מפשע. אות אזהרה היא להורים, שעליהם לבחון דרכם והליכותיהם על מנת שיוכלו לשמש מופת לילדיהם במעשיהם כשיתבגרו.

ואין ספק כי נגע צרעת על מצחו של ילד, מהווה אזהרה אלקית מועילה הרבה יותר, מאשר פרח הנגע בהורים עצמם... (ממעיינות הנצח)

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או

בהרת" (יג, ב)

ה"בן איש חי" אומר שעונש הצרעת מגיע על עוון לשון הרע, או על גסות הרוח, אשר גם היא מתבטאת, בדרך כלל, על ידי הלשון. והנה, הלשון היא איבר, אשר אין בו עצמות וכל כולו אך ורק בשר. זוהי, אם כך, כוונת הכתוב: "אדם כי יהיה בעור בשרו" - מי שיש חטא בעור בשרו,

כלומר באיבר שיש בו רק עור ובשר, והוא הלשון, יגיע לכך שתהיה בו "שאת או ספחת או בהרת".

"והצרוע אשר בו

הנגע בגדיו יהיו

פרומים" (יג, מה)

לכאורה תיבות 'אשר בו הנגע' נראות כמיותרות. וי"ל ע"פ הגמרא (ברכות סא) יש לך אדם שגופו חביב עליו מממונו ויש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו, ואיתא (פסיקתא רבתי י"ז) אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה, לכן הקב"ה שולח קודם הנגעים קודם בבית ואם לא חזר בתשובה שולח בבגדיו ורק אח"כ אם לא חזר שולח בגופו. כל זה באדם שגופו חביב עליו מממונו אבל מי שממונו חביב עליו מגופו אז ג"כ מתנהג הקב"ה ברחמים ואינו שולח הנגע קודם בדבר החביב עליו אלא שולח

קודם בגופו שאינו חביב עליו מממונו ורק אח"כ שולח הנגע בממונו החביב עליו יותר מגופו.

זהו שאמר הכתוב "והצרוע אשר בו הנגע" היינו הנגע מתחיל בו ולא בממונו סימן שהגוף הוא אצלו הטפל וממונו הוא העיקר חביב עליו לכן ענשו הוא "בגדיו יהיו פרומים" לגלות חרפתו שעשה הממון הטפל עיקר. (לב אריה)

"ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" (יד, לד)

הקשה הרבי מפיאסצנא, בספרו 'אש קודש', אם אכן המטרה היא למצוא את המטמוניות שבקירות הבית (כדברי חז"ל הידועים), מדוע לפני כן מטמאים את הבית שבעה ימים. ברגע שרואים נגע בבית, יהיה הדין שיש לנתץ את הכותל וימצאו את האוצר.

הוא מקדים שאין לנו השגה בטעמי מצוות התורה, אולם בדרך אפשר הוא מציע רעיון נפלא: כאשר יהודי לוקה בענייניו הגשמיים הוא מחזק את עצמו שהכל לטובתו. אולם כאשר על ידי שלקה הוא מתבטל מתורה ומתפילה ומעשיית רצון ה', הרי הוא נופל לעצב ואינו מקבל את הייסורים באהבה.

ליהודי כזה אומרת התורה: **גם כאשר הבית נטמא לשבעה ימים - סוגרים את התלמוד תורה ותינוקות של בית רבן אינם יכולים ללמוד, סוגרים את הישיבה ובחורי ישראל נודפים על צוואר, סוגרים את המקווה ולא ניתן לקיים מצות טהרה כיאות - עדיין רצון ה' זה ולטובה הוא עושה, גם כשאיינו מבינים.** בסוף, יימצא המטמון, אולם גם שבעת הימים שהבית טמא וביטול עבודת הקודש של היהודי - אף הם מאת הבורא יתברך.

(הדברים נכתבו על ידי הרבי מפיאסצנא בשנות הזעם בגטו. בימים בהם לא היה שייך לקיים את רוב ככל מצוות התורה: הנחת תפילין, שמירת שבת, הימנעות מנבלות וטרפות ועוד ועוד...)

אם על מצב נורא כזה כתב הרבי מפיאסצנא שיש טוב אלוקי גנוז בתוכו, על אחת כמה וכמה בימינו...)

(במחשבה תחילה)